

CHAPTER - 6

जब गांधीजी की घड़ी चोरी चली गई

- यह कहानी उस समय की है जब भारत के अंतिम वायसराय लॉर्ड माउण्टबेटन ने कार्यभार संभाला था। **ഈ കഥ നടക്കുന്നത് ഇന്ത്യയുടെ അവസാനത്തെ വൈസ്രോയിയായ ലോർഡ് മൗണ്ട് ബാറ്റൺ ചുമതലയേറ്റ (ചാർജെടുത്ത) കാലത്താണ്.**
- **माउण्टबेटन ने समझ लिया था कि गांधीजी से बात किए बिना भारत में कुछ भी नहीं किया जा सकता।** ഗാന്ധിജിയുമായി സംസാരിക്കാതെ ഇന്ത്യയിൽ ഒന്നും ചെയ്യാൻ കഴിയില്ലെന്ന് മൗണ്ട് ബാറ്റൺ മനസ്സിലാക്കി.
- **इसलिए उन्होंने गांधीजी को वायसराय भवन में चाय पर आमंत्रित किया।** അതിനാൽ അദ്ദേഹം ഗാന്ധിജിയെ വൈസ്രോയി ഭവനിലേക്ക് ചായ സൽക്കാരത്തിനായി ക്ഷണിച്ചു.
- **श्रीमती माउण्टबेटन ने सत्कार की सारी जिम्मेदारी खुद संभाल ली।** ലേഡി മൗണ്ട് ബാറ്റൺ ആണ് സൽക്കാരത്തിന്റെ എല്ലാ ചുമതലകളും ഏറ്റെടുത്തത്.
- **उन्होंने इस बात पर बहुत ध्यान दिया कि गांधीजी क्या खाएंगे, वे शाकाहारी हैं या नहीं, वे फर्श पर बैठेंगे या कुर्सी पर।** ഗാന്ധിജി എന്ത് കഴിക്കും, അദ്ദേഹം സസ്യഭുക്കാണോ, തറയിൽ ഇരിക്കുമോ അതോ കസേരയിലോ തുടങ്ങി എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും അവർ അതീവ ശ്രദ്ധ പുലർത്തി.
- **गर्मी के दिन होने के कारण गांधीजी को आराम देने के लिए कमरे में एक घंटा पहले से रूम कूलर चलाया गया।** വേനൽക്കാലമായതിനാൽ ഗാന്ധിജിക്ക് ആശ്വാസം നൽകാൻ ഒരു മണിക്കൂർ മുമ്പ് തന്നെ മുറിയിൽ റൂം കുളർ പ്രവർത്തിപ്പിച്ചു.
- **उस समय पूरे भारत में वह एकमात्र रूम कूलर था।** അന്നത്തെ കാലത്ത് ഇന്ത്യയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഏക റൂം കുളർ അതായിരുന്നു.
- **ठंड और गांधीजी:** കൂലർ ക്കാരണ കമരേ മേ് बहुत ठंड थी। गांधीजी अपनी धोती शरीर पर लपेटकर कुर्सी पर सिकुड़-सिमटकर बैठ गए। अंत में उन्होंने कूलर बंद करने को कहा। കുളർ കാരണം മുറിയിൽ നല്ല തണുപ്പായിരുന്നു. ഗാന്ധിജി തന്റെ മുണ്ട് ശരീരത്തിൽ പുതച്ച് കസേരയിൽ ചുരുങ്ങിക്കൂടി ഇരുന്നു. അവസാനം അദ്ദേഹം കുളർ ഓഫ് ചെയ്യാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു.
- **घड़ी की चोरी:** जब माउण्टबेटन गंभीर राजनीतिक मामलों पर बात कर रहे थे, तब गांधीजी ने कोई खास दिलचस्पी नहीं दिखाई। वे इस बात से दुखी थे कि रास्ते में ट्रेन में किसी ने उनकी पुरानी प्रिय घड़ी चुरा ली थी। മൗണ്ട് ബാറ്റൺ ഗൗരവകരമായ രാഷ്ട്രീയ കാര്യങ്ങൾ സംസാരിക്കുമ്പോൾ ഗാന്ധിജി വലിയ താൽപ്പര്യം കാണിച്ചില്ല. വരുന്ന വഴിയിൽ തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട പഴയ വാച്ച് ട്രെയിനിൽ വെച്ച് ആരോ മോഷ്ടിച്ചു എന്ന സങ്കടത്തിലായിരുന്നു അദ്ദേഹം.
- **अपना भोजन:** वायसराय द्वारा तैयार किए गए व्यंजनों को खाने के बजाय गांधीजी ने अपने साथ लाया हुआ बकरी के दूध का दही खाया। വൈസ്രോയി ഒരുക്കിയ വിഭവങ്ങൾ കഴിക്കുന്നതിന് പകരം ഗാന്ധിജി താൻ കൂടെ കരുതിയ ആട്ടിൻപാൽ തൈർ കഴിച്ചു.
- **टूटा हुआ चम्मच:** दही खाने के लिए उन्होंने जिस चम्मच का उपयोग किया वह टूटा हुआ था। उसे लकड़ी की एक खपची और धागे से जोड़ा गया था। തൈർ കഴിക്കാൻ അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ച സ്തൂൺ പൊട്ടിയതായിരുന്നു. അത് ഒരു ചെറിയ മരക്കണ്ണവും നൂലും ഉപയോഗിച്ചാണ് കുട്ടിയിണക്കിയിരുന്നത്.
- **कूलर बंद करवाना:** यह एक संदेश था कि ठंडे कमरों में बैठकर भारत पर राज नहीं किया जा सकता; शासन करने के लिए बाहर की धूप और आम जनता के बीच आना होगा। **കുളർ ഓഫ് ചെയ്യിപ്പിച്ചത്:** എയർകണ്ടീഷൻ ചെയ്ത മുറികളിലിരുന്ന് ഇന്ത്യയെ ഭരിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും, ഭരിക്കണമെങ്കിൽ പുറത്തെ വെയിലിലേക്കും സാധാരണക്കാരിലേക്കും വരണമെന്നുമുള്ള സന്ദേശമായിരുന്നു അത്.
- **घड़ी की चोरी का जिफ्र:** उन्होंने परोक्ष रूप से संकेत दिया कि ब्रिटिश शासन में, जो दुनिया के सामने बड़ी सुरक्षा का दावा करता है, गांधीजी की घड़ी भी सुरक्षित नहीं है। **വാച്ച് മോഷണത്തെക്കുറിച്ച് സംസാരിച്ചത്:** ലോകത്തിന് മുനിൽ വലിയ സുരക്ഷയുണ്ടെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്ന ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തിൽ ഗാന്ധിജിയുടെ വാച്ച് പോലും സുരക്ഷിതമല്ലെന്ന് അദ്ദേഹം പരോക്ഷമായി സൂചിപ്പിച്ചു.
- **बकरी के दूध का दही खाना:** भारत की गरीब जनता के लिए उपलब्ध बकरी का दूध पीकर उन्होंने दिखाया कि वे जनता के साथ हैं। इसके अलावा, उन्होंने यह भी जताया कि अंग्रेज दूसरों को लूटकर ऐश करते हैं, लेकिन भारतीय अपनी मेहनत की कमाई ही खाते हैं।

ആട്ടിൻപാൽ തൈർ കഴിച്ചത്: ഇന്ത്യയിലെ ദരിദ്രരായ ജനതയ്ക്ക് ലഭ്യമായ ആട്ടിൻപാൽ കഴിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം താൻ ജനങ്ങളോടൊപ്പമാണെന്ന് കാട്ടി. കൂടാതെ, ബ്രിട്ടീഷുകാർ മറ്റുള്ളവരെ കൊള്ളയടിച്ചാണ് സുഖിക്കുന്നത്, എന്നാൽ ഇന്ത്യക്കാർ അധ്വാനിച്ചുണ്ടാക്കിയതേ കഴിക്കൂ എന്നും അദ്ദേഹം ഇതിലൂടെ പരോക്ഷമായി പറഞ്ഞു.

- **मज़ा किरकिरा होना:** സന്തോഷം നശിപ്പിക്കുക (To spoil the fun)
- **ढोल पीटना:** അമിതമായി കൊട്ടിഘോഷിക്കുക/പ്രചരിപ്പിക്കുക (To boast/flaunt).
- **अनमनापन :** താൽപ്പര്യമില്ലായ്മ (Reluctance/Sadness).
- **बगैर** - Without - കൂടാതെ
- **परंपरानुसार** - According to tradition - പാരമ്പര്യമനുസരിച്ച്
- **आमंत्रण** - Invitation - ക്ഷണം
- **स्वीकार** - Acceptance - സ്വീകാരം
- **ज़िम्मा** - Responsibility - ഉത്തരവാദിത്തം
- **सामग्री** - Materials - സാധനങ്ങൾ (സാമഗ്രികൾ)
- **मकसद** - Purpose / Aim - ഉദ്ദേശ്യം (ലക്ഷ്യം)
- **बदन** - Body - ശരീരം
- **लपेटना** - To wrap - ചുറ്റുക
- **कुनमुनाना** - To mutter / To grumble - പിറുപിറുക്കുക
- **अनमनापन** - Reluctance / Sadness - താല്പര്യമില്ലായ്മ
- **शान दिखाना** - To show off - പ്രതാപം കാണിക്കുക
- **छिन जाना** - To be snatched / Lost - നഷ്ടപ്പെടുക (തട്ടിയെടുക്കപ്പെടുക)
- **अफ़सोस ज़ाहिर करना** - To express regret - വേദം പ്രകടിപ്പിക്കുക
- **शानदार मौका** - Grand opportunity - മികച്ച അവസരം
- **मज़ा किरकिरा करना** - To spoil the fun - സന്തോഷം കെടുത്തുക
- **हुकूमत** - Rule / Government - ഭരണം
- **ताज़ुब** - Surprise - അത്ഭുതം
- **अहिंसा** - Non-violence - അഹിംസ
- **खपची** - Splinter / Wood strip - ചെറിയ മരക്കഷണം
- **दंग रह जाना** - To be stunned - അത്ഭുതപ്പെട്ടു നിൽക്കുക
- **असुरक्षा** - Insecurity - സുരക്ഷിതത്വമില്ലായ്മ
- **अनुरोध** - Request - അഭ്യർത്ഥന
- **शाकाहारी** - Vegetarian - സസ്യാഹാരി
- **उपवास** - Fasting - ഉപവാസം

1. **इस लेख के लेखक कौन हैं?** (ഈ ലേഖനത്തിന്റെ രചയിതാവ് ആരാണ്?)
 उत्तर: स्वयं प्रकाश (സ്വയം പ്രകാശ്)
2. **अंग्रेजों के अंतिम वायसरॉय कौन थे?** (ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ അവസാനത്തെ വൈസ്രോയി ആരായിരുന്നു?)
 उत्तर: लॉर्ड माउण्टबेटन (ലോർഡ് മൗണ്ട് ബാറ്റൺ)
3. **गांधीजी को चाय पर किसने बुलाया?** (ഗാന്ധിജിയെ ചായസൽക്കാരത്തിന് ക്ഷണിച്ചത് ആരാണ്?)
 उत्तर: लॉर्ड माउण्टबेटन ने (ലോർഡ് മൗണ്ട് ബാറ്റൺ)
4. **चाय पार्टी की तैयारियों का ज़िम्मा किसने लिया?** (ചായസൽക്കാരത്തിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങളുടെ ചുമതല ആര് ഏറ്റെടുത്തു?)
 उत्तर: श्रीमती माउण्टबेटन ने (ലേഡി മൗണ്ട് ബാറ്റൺ)
5. **कमरे को ठंडा करने के लिए किसका प्रयोग किया गया था?** (മുറി തണുപ്പിക്കാൻ എന്തിന്റെ പ്രയോഗമാണ് നടത്തിയത്?)
 उत्तर: रूम कूलर का (റൂം കൂളർ)

6. **गांधीजी ने वायसरॉय से क्या बंद करने के लिए कहा?** (വൈസ്രോയിയോട് എന്ത് ഓഫ് ചെയ്യാനാണ് ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞത്?)
 उत्तर: रूम कूलर (റൂം കൂളർ)
7. **गांधीजी की कौन-सी प्रिय चीज़ चोरी हो गई थी?** (ഗാന്ധിജിയുടെ പ്രിയപ്പെട്ട ഏത് സാധനമാണ് മോഷണം പോയത്?)
 उत्तर: उनकी पुरानी घड़ी (അദ്ദേഹത്തിന്റെ പഴയ ഘടികാരം)
8. **चोर ने गांधीजी की घड़ी कहाँ लौटाई?** (കള്ളൻ ഗാന്ധിജിയുടെ വാച്ച് എവിടെയാണ് തിരികെ നൽകിയത്?)
 उत्तर: साबरमती आश्रम में (സബർമതി ആശ്രമത്തിൽ)
9. **गांधीजी ने नाश्ते में क्या खाया?** (ഗാന്ധിജി ലഘുഭക്ഷണമായി എന്താണ് കഴിച്ചത്?)
 उत्तर: बकरी के दूध से बना दही (ആട്ടിൻപാലിൽ ഉണ്ടാക്കിയ തൈര്)
10. **लेखक ने यह किस्सा किस पुस्तक में पढ़ा है?** (ലേഖകൻ ഈ കഥ ഏത് പുസ്തകത്തിലാണ് വായിച്ചത്?)
 उत्तर: 'फ्रीडम एट मिडനൈറ്റ്' (ഫ്രീഡം അറ്റ് മിഡ്നൈറ്റ്)
11. **कूलर बंद करने का प्रतीकात्मक अर्थ क्या था?** (കൂളർ ഓഫ് ചെയ്യിച്ചതിന്റെ പ്രതീകാത്മക അർത്ഥം എന്തായിരുന്നു?)
 उत्तर: ठंडे कमरों में बैठकर भारत पर शासन नहीं किया जा सकता। (തണുപ്പുള്ള മുറികളിലിരുന്ന് ഇന്ത്യയെ ഭരിക്കാൻ കഴിയില്ല)
12. **'मज़ा किरकिरा होना' मुहावरे का अर्थ क्या है?** ('മഴാ കിർകിരാ ഹോനാ' എന്ന ശൈലിയുടെ അർത്ഥമെന്ത്?)
 उत्तर: आनंद नष्ट होना (സന്തോഷം അല്ലെങ്കിൽ ആനന്ദം നഷ്ടപ്പെടുക)
13. **'हुकूमत' शब्द का पर्यायवाची शब्द क्या है?** ('ഹുക്വുമാത്' എന്ന വാക്കിന്റെ പര്യായപദം എന്താണ്?)
 उत्तर: शासन (ഭരണം)
14. **'मकसद' शब्द का अर्थ क्या है?** ('മക്സദ്' എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥമെന്ത്?)
 उत्तर: उद्देश्य (ലക്ഷ്യം)
15. **"ठंडे कमरों में बैठकर भारत पर राज नहीं किया जा सकता।" - गांधीजी ने ऐसा क्यों कहा होगा?** (തണുപ്പുള്ള മുറികളിലിരുന്ന് ഇന്ത്യയെ ഭരിക്കാൻ കഴിയില്ല എന്ന് ഗാന്ധിജി എന്തുകൊണ്ട് പറഞ്ഞിരിക്കാം?)
 उत्तर: क्योंकि भारत एक गरीब देश है और यहाँ की जनता गरीबी और गरीबी में रहती है। शासकों को जनता की कठिनाइयों को समझना चाहिए। (കാരണം ഇന്ത്യ ഒരു പാവപ്പെട്ട രാജ്യമാണ്, ഇവിടുത്തെ ജനങ്ങൾ ചൂടിലും ദാരിദ്ര്യത്തിലുമാണ് കഴിയുന്നത്. ഭരണാധികാരികൾ ജനങ്ങളുടെ പ്രയാസങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കണം.)
16. **श्रीमती माउण्टबेटन क्यों दंग रह गई?** (ലേഡി മൗണ്ട് ബാറ്റൺ എന്തുകൊണ്ടാണ് അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോയത്?)
 उत्तर: जब उन्होंने गांधीजी को एक टूटे हुए चम्मच से दही खाते देखा, तो वे दंग रह गईं। (ഗാന്ധിജി ഒരു പൊട്ടിയ സ്കൂൺ ഉപയോഗിച്ച് തൈര് കഴിക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ അവർ അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോയി.)
17. **गांधीजी ने अपनी घड़ी चोरी होने की बात वायसरॉय को क्यों बताई?** (തന്റെ ഘടികാരം മോഷണം പോയ കാര്യം ഗാന്ധിജി എന്തിനാണ് വൈസ്രോയിയോട് പറഞ്ഞത്?)
 उत्तर: वे वायसरॉय को यह बताना चाहते थे कि उनके शासन में भारत कितना असुरक्षित है। (വൈസ്രോയിയുടെ ഭരണത്തിന് കീഴിൽ ഇന്ത്യ എത്രത്തോളം സുരക്ഷിതമല്ല എന്ന് അദ്ദേഹത്തെ ബോധ്യപ്പെടുത്താനാണ് ഗാന്ധിജി അത് പറഞ്ഞത്.)
18. **'आज़ादी आधी रात को' पुस्तक के लेखक कौन हैं?** ('ഫ്രീഡം അറ്റ് മിഡ്നൈറ്റ്' എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ രചയിതാക്കൾ ആരെല്ലാം?)
 उत्तर: लैपियर और कौलिन (ലാപ്പിയർ, കോളിൻ).
19. **लॉर्ड माउण्टबेटन ने गांधीजी को चाय पर क्यों बुलाया?** (ലോർഡ് മൗണ്ട് ബാറ്റൺ എന്തിനാണ് ഗാന്ധിജിയെ ചായസൽക്കാരത്തിന് ക്ഷണിച്ചത്?)
 उत्तर: क्योंकि उन्हें लगा कि गांधीजी से बात किए बगैर भारत में कुछ नहीं किया जा सकता। (കാരണം ഗാന്ധിജിയോട് സംസാരിക്കാതെ ഇന്ത്യയിൽ ഒന്നും ചെയ്യാൻ കഴിയില്ലെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് തോന്നി.)

20. प्रश्न: गांधीजी से मिलने के बाद वायसरॉय ने अपनी डायरी में क्या लिखा होगा? (ഗാന്ധിജിയെ കണ്ടുമുട്ടിയ ശേഷം വൈസ്രോയി തന്നെ ഡയറിയിൽ എന്ത് എഴുതിയിരിക്കാം?)

02 अप्रैल 2026

गुरुवार

आज मेरी मुलाकात गांधीजी से हुई। वे बहुत ही साधारण इंसान हैं लेकिन उनके विचार बहुत ऊँचे हैं। उन्होंने रूम कूलर बंद करवा दिया और टूटे हुए चम्मच से दही खाया। उनकी सादगी ने मुझे बहुत प्रभावित किया। उन्होंने घड़ी चोरी होने की बात कहकर हमारी सुरक्षा व्यवस्था पर सवाल उठाया। सचमुच, गांधीजी को समझे बिना भारत को समझना मुश्किल है।

21. गांधीजी चाय पार्टी के लिए वायसरॉय भवन गए। उस दिन की घटनाओं के बारे में गांधीजी की डायरी लिखें।

02 अप्रैल 2026

गुरुवार

आज लॉर्ड माउण्टबेटन ने मुझे चाय पर बुलाया था। श्रीमती माउण्टबेटन ने बहुत अच्छी तैयारियाँ की थीं। वहाँ रूम कूलर चल रहा था, लेकिन मैंने उसे बंद करवा दिया। मुझे लगा कि ठंडे कमरों में बैठकर भारत पर राज नहीं किया जा सकता। मैंने नाश्ते में बकरी के दूध का दही खाया। मेरा चम्मच टूटा हुआ था, फिर भी मैंने उसी से खाया। वायसरॉय को सादगी का संदेश देना मेरा मकसद था। आज का दिन बहुत महत्वपूर्ण रहा।

22. गांधीजी की घड़ी रेलगाड़ी में चोरी हो गई थी। चोर ने बाद में अपनी गलती मानकर घड़ी लौटा दी। उस चोर की ओर से गांधीजी को एक पत्र लिखें।

सेवा में,
महात्मा गांधीजी,
साबरमती आश्रम
गुजरा

पूज्य बापूजी,
सादर प्रणाम।

मैंने रेलगाड़ी में आपकी पुरानी घड़ी चोरी की थी। मुझे लगा था कि वह सोने की होगी, लेकिन बाद में मुझे अपनी गलती का एहसास हुआ। आपकी सादगी और विचारों ने मेरा दिल बदल दिया। मैं आपकी घड़ी साबरमती आश्रम में लौटा रहा हूँ। कृपया मुझे क्षमा करें। अब से मैं कभी चोरी नहीं करूँगा।

आपका,
एक पश्चात्तापी चोर।

23. गांधीजी लॉर्ड माउण्टबेटन के निमंत्रण पर चाय पार्टी के लिए वायसरॉय भवन गए। वहाँ उनकी पुरानी घड़ी चोरी हो गई। इस घटना के बारे में खेद प्रकट करते हुए लॉर्ड माउण्टबेटन की ओर से गांधीजी को एक पत्र तैयार करें।

प्रेषक,
लॉर्ड माउण्टबेटन
वायसरॉय भवन,
दिल्ली

सेवा में,
महात्मा गांधीजी,
साबरमती आश्रम
गुजरात

आदरणीय गांधीजी,
सादर प्रणाम।

आप वायसरॉय भवन में चाय पर आए, इसके लिए बहुत-बहुत धन्यवाद। आपकी सादगी और विचारों ने हमें बहुत प्रभावित किया। आपकी घड़ी चोरी होने की खबर सुनकर हमें बहुत दुख हुआ। हमने पुलिस को इसकी जाँच करने का आदेश दिया है। आशा है कि आपकी घड़ी जल्द ही मिल जाएगी।

आपका,
लॉर्ड माउण्टबेटन

24. **प्रश्न:** गांधीजी चाय पार्टी के लिए वायसरॉय भवन गए। उस दिन की घटनाओं के बारे में गांधीजी की डायरी लिखें।

02 अप्रैल 2026

गुरुवार

आज लॉर्ड माउण्टबेटन ने मुझे चाय पर बुलाया था। श्रीमती माउण्टबेटन ने बहुत अच्छी तैयारियाँ की थीं। वहाँ रूम कूलर चल रहा था, लेकिन मैंने उसे बंद करवा दिया। मुझे लगा कि ठंडे कमरों में बैठकर भारत पर राज नहीं किया जा सकता। मैंने नाश्ते में बकरी के दूध का दही खाया। मेरा चम्मच टूटा हुआ था, फिर भी मैंने उसी से खाया। वायसरॉय को सादगी का संदेश देना मेरा मकसद था। आज मेरी पुरानी घड़ी रेलगाड़ी में चोरी हो गई। मुझे इस बात का बहुत दुख है। मैंने वायसरॉय को भी इस बारे में बताया। उन्हें यह अहसास दिलाना ज़रूरी था कि उनके शासन में भारत कितना असुरक्षा में है।

25. **प्रश्न:** 'सादगी का महत्व' विषय पर एक लघु लेख लिखें। 'ലാളിത്യത്തിന്റെ മഹത്വം' എന്ന വിഷയത്തിൽ ഒരു ലഘു ലേഖനം തയ്യാറാക്കുക.

सादगी का महत्व

सादगी का अर्थ है सरल जीवन जीना। गांधीजी का जीवन सादगी का सबसे बड़ा उदाहरण है। वे हमेशा कम से कम वस्तुओं का उपयोग करते थे। सादगी हमें अनुशासन और संतोष सिखाती है। दिखावे की दुनिया में सादगी ही मनुष्य को महान बनाती है। सादा जीवन और उच्च विचार ही जीवन का सही मंत्र होना चाहिए। गांधीजी ने वायसरॉय भवन में टूटे हुए चम्मच से दही खाकर सादगी का संदेश दिया था। हमें भी अपने जीवन में सादगी अपनानी चाहिए। सादगी से ही समाज और देश का विकास संभव है।

26. **प्रश्न:** 'सादगी और अहिंसा' विषय पर एक पोस्टर तैयार करें। 'ലാളിത്യവും അഹിंसയും' എന്ന വിഷയത്തിൽ ഒരു പോസ്റ്റർ തയ്യാറാക്കുക.

सादगी ही महानता है
अहिंसा का मार्ग अपनाएँ
सत्य की जीत निश्चित है

OXFORD